

ZMLUVA O SPOLUPRÁCI A LICENČNÁ ZMLUVA

uzavretá podľa

§ 269 ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov

a

§ 65 zákona č. 185/2015 Z. z. (autorský zákon) v znení neskorších predpisov
o inom použití diel

Zmluvné strany:

Názov: CSČ SAV, v. v. i., Encyklopedický ústav SAV

Sídlo: Bradáčova 7, 851 02 Bratislava

IČO: 00 398 144

Zastúpený: Ing. Tatiana Šrámková

Osoba oprávnená rokovať:

(ďalej len „EnÚ SAV“)

Názov: Jazykovedný ústav Ľ. Štúra Slovenskej akadémie vied, v. v. i.

Sídlo: Panská 26, 811 01 Bratislava

IČO: 16 70 88

Zastúpený: doc. Mgr. Gabriela Múcsková, PhD.

Osoba oprávnená rokovať: Mgr. Jana Levická, PhD.

(ďalej len „JÚLŠ SAV“)

(EnÚ SAV a JÚLŠ SAV spoločne ďalej len „Zmluvné strany“)

uzatvárajú túto Zmluvu o spolupráci a licenčnú zmluvu (ďalej len „Zmluva“)

I. Pojmy

1. Textový korpus (ďalej len Korpus) budovaný a spravovaný oddelením Slovenského národného korpusu predstavuje súbor čistých textových dát v jednotnom formáte vybavený programami, ktoré umožňujú konečnému používateľovi vyhľadať a zobrazit' jednotlivé slová, spojenia slov a iné jazykové informácie vo vopred stanovenom kontexte (max. 50 jednotiek vľavo a 50

jednotiek vpravo od hľadaného výrazu). Konečný používateľ nemá žiadnu priamu možnosť disponovať akýmkoľvek spôsobom s celými textami poskytnutých diel.

Podrobnejšia informácia o Korpuse sa nachádza v Prílohe, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou tejto zmluvy.

2. Súbor diel pre účely tejto zmluvy sú texty hesiel webovej verzie Encyclopaedie Beliana zverejnené na jej portáli na adrese beliana.sav.sk. Texty hesiel sú autorské dielo vytvorené na základe osobitnej licenčnej zmluvy s autorom alebo v rámci zamestnaneckého režimu autora v EnÚ SAV.

II. Predmet zmluvy

1. Predmetom Zmluvy je úprava práv a povinností Zmluvných strán pri zabezpečení ich vzájomnej spolupráce v súvislosti s vkladáním Súboru diel do Korpusu, do jeho príslušných podkorpusev a paralelných korpusev a udelenie súhlasu na použitie Súboru diel.

II. Spôsob a forma spolupráce

1. EnÚ SAV poskytne JÚLŠ SAV v elektronickej podobe Súbor diel zverejnený ku dňu podpisu tejto zmluvy.
2. EnÚ SAV doplní Súbor diel o dostupné metadáta, a to najmä o dátum zverejnenia, dátum aktualizácie, vecnú klasifikáciu a vzájomné prepojenie hesiel.
3. EnÚ SAV bude v dohodnutých intervaloch v rovnakej forme poskytovať JÚLŠ SAV aktualizáciu Súboru diel.
4. JÚLŠ SAV použije Súbor diel v rozsahu a za podmienok dohodnutých v tejto zmluve.

III. Spôsob a rozsah použitia Súboru diel

1. EnÚ SAV udeľuje JÚLŠ SAV licenciu v územne neobmedzenom rozsahu.
2. JÚLŠ SAV je oprávnený zaradiť poskytnutý Súbor diel do Korpusu.
3. JÚLŠ SAV je oprávnený umožniť tretím osobám skúmanie jazykových javov v Korpuse prostredníctvom počítačovej siete internet, sprístupňovať aj štatistické údaje o fungovaní jednotlivých prostriedkov v slovenčine a frekvenčné zoznamy v rozsahu jednotlivých slov, dvojíc, trojíc a štvoríc slov. Relevantné kontexty môžu byť využité aj v Slovenskej terminologickej databáze, Slovenskom korpuse pomenovaných entít a na tréning jazykových modelov a iných modelov počítačového spracovania jazyka.
4. JÚLŠ SAV nie je oprávnený poskytovať Súbor diel tretím stranám.

IV. Čas použitia Súboru diel

1. Súbor diel zaradený do Korpusu sa bude používať vzhľadom na špecifiká výskumnej jazykovednej práce neurčitý čas.

V. Odmena

1. Vzhľadom na nekomerčné použitie Súboru diel, t. j. na vedecké, výskumné a vyučovacie účely, sa EnÚ SAV a JÚLŠ SAV dohodli na bezodplatnom poskytnutí licencie.

VI. Záväzky zmluvných strán

1. JÚLŠ SAV sa zaväzuje, že zaradenie poskytnutého Súboru diel do Korpusu vykoná na svoje náklady.
2. JÚLŠ SAV sa zaväzuje, že Súbor diel ako súčasť Korpusu sa bude používať výlučne na vedecké, výskumné a vyučovacie ciele a nebudú sa používať komerčne.
3. JÚLŠ SAV sa zaväzuje všetkými dostupnými prostriedkami zabezpečiť Korpus tak, že koneční používatelia nebudú môcť disponovať celými textami jednotlivých diel, resp. používať úplné texty jednotlivých diel ako jeden súvislý celok.
4. JÚLŠ SAV sa zaväzuje zabezpečiť, aby právo prístupu k poskytnutým textom spracovaným v rámci Korpusu mali len tie osoby, ktoré súhlasili s nekomerčným používaním korpusu. V prípade, že konečný používateľ nedodrží stanovené podmienky, bude mu prístup ku korpusu okamžite a nezvratne zrušený.
5. JÚLŠ SAV sa zaväzuje umožniť EnÚ SAV plynulý prístup k zdrojom Korpusu v rámci podmienok záväzných pre každého používateľa Korpusu.
6. EnÚ SAV sa zaväzuje používať zdroje Korpusu v súlade s touto zmluvou výlučne na nekomerčné ciele.
7. V prípade publikovania vedeckého diela, do ktorého boli zaradené v odôvodnenom rozsahu časti textov Súboru diel (spravidla jedna veta), autor vedeckého diela uvedie prameň citátu, meno jeho autora, príp. nositeľa autorských práv a ďalšie bibliografické údaje. Za takéto použitie nevzniká povinnosť poskytnúť autorskú odmenu v súlade s § 44 zákona č. 185/2015 Z. z. (autorský zákon) v znení neskorších predpisov.
8. EnÚ SAV vyhlasuje, že použitia diel dohodnuté touto zmluvou nie sú porušením práv autora, iného nositeľa autorských alebo distribučných práv ani tretích osôb.

VII. Záverečné ustanovenia

1. Táto zmluva nadobúda platnosť dňom podpísania a účinnosť dňom nasledujúcim po dni zverejnenia Zmluvy v Centrálnom registri zmlúv.
2. Táto zmluva sa vyhotovuje v dvoch rovnopisoch, z ktorých každá zo zmluvných strán dostane jedno vyhotovenie.
3. Zmluvu je možné ukončiť alebo zmeniť iba na základe vzájomnej dohody a obidvoma stranami podpísaného písomného dodatku.

4. V prípade závažného porušenia niektorej zo zmluvných povinností alebo v prípade straty schopnosti plniť povinnosti vyplývajúce z tejto zmluvy jednou zo zmluvných strán má opačná strana nárok na vypovedanie zmluvy s mesačnou výpovednou lehotou, ktorá začína plynúť prvým dňom kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bola výpoveď doručená druhej zmluvnej strane.
5. V prípade zmeny štatútu a cieľov JÚLŠ SAV vo vzťahu k poskytnutým textom musí byť uzavretá nová zmluva.
6. Táto zmluva sa riadi právnym poriadkom Slovenskej republiky. Akýkoľvek spor v súvislosti s touto zmluvou budú zmluvné strany riešiť prednostne dohodou.
7. Zmluvné strany vyhlasujú, že zmluvu uzatvorili slobodne, vážne a zrozumiteľne, že zmluva nebola uzatvorená v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok, že sa s jej obsahom oboznámili, porozumeli mu a súhlasia s ním, čo potvrdzujú svojimi podpismi.

V Bratislave 18.5.2023

za EnÚ SAV

Centrum spoločných činností SAV, v. v. i.
Encyklopedický ústav
Slovenskej akadémie vied
811 02 Bratislava

Ing. Tatiana Šrámková
riaditeľka EnÚ SAV

za JÚLŠ SAV

Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra
Slovenskej akadémie vied, v. v. i.
Panská 26, 811 01 Bratislava
-4-

doc. Mgr. Gabriela Múcsková, PhD.
riaditeľka JÚLŠ SAV

Príloha

Slovenský národný korpus vznikol v r. 2002 ako špecializované oddelenie Jazykovedného ústavu Ľ. Štúra SAV v Bratislave s cieľom budovať a spravovať korpus(y) textov slovenského jazyka.

Textový korpus je **rozsiahlý vnútorne štruktúrovaný a ucelený súbor jazykových dát, ktoré sú elektronicky uložené a spracovávané**, čo umožňuje všestranne a opakovane ich skúmať, na základe výskumu opisovať systém príslušného jazyka a reálne fungovanie jazykových prostriedkov.

Korpusy majú rôzne obsahovo-formálne zloženie a zameranie.

Primárna databáza Slovenského národného korpusu sa buduje ako **všeobecný jednojazyčný korpus**, v ktorom sa spracúvajú *písané* texty súčasnej slovenčiny od r. 1955. Celý korpus je pomocou špecializovaných softvérov *lematizovaný* (každému slovu sa priradí základný tvar) a *morfologicky anotovaný* (každému slovu sa priradí informácia o jeho morfologických vlastnostiach v danom kontexte). Ručne sa ku každému textu priradujú *bibliografické a štýlovo-žánrové údaje*. Vybraná vzorka textov je ručne anotovaná syntakticky (každému slovu sa priradí informácia o jeho funkcii vo vete). Korpus je prístupný na vedecko-výskumné, učebné a iné nekomerčné použitia na internete, pričom používateľ má prístup iba ku krátkym kontextom obsahujúcim hľadané slovo, spojenie či konkrétne tvary. Špecifickými súčasťami Slovenského národného korpusu sú: ručne morfologicky anotovaný korpus, morfologická databáza (slovník všetkých tvarov slov), Slovenský závislostný korpus (syntakticky anotovaný korpus), paralelné korpusy, Slovenská terminologická databáza, Slovenský hovorený korpus, nárečový a historický korpus, lingvistické zdroje (digitalizované lexikografické a gramatické diela, monografie, zborníky, časopisy a pod. zo súčasnej produkcie JÚLŠ SAV, výberovo aj staršie diela slovenských jazykovedcov: A. Bernolák, Ľ. Štúr, S. Czambel).

Slovenský národný korpus sa buduje predovšetkým pre potreby lexikografov (tvorba rôznych slovníkov, aktuálne najmä výkladového *Slovníka súčasného slovenského jazyka*), pre potreby gramatického a štylistického výskumu (gramatické príručky, pravopisné pravidlá; porovnávacie výskumy). Svoje využitie nachádza aj v školách (tvorba cvičení; výučba slovenčiny pre cudzincov). Osobitnou oblasťou je počítačové spracovanie slovenčiny ako prirodzeného jazyka. Používanie korpusových databáz predpokladá ich dostupnosť na vyhľadávanie lingvistických dát na internete a/alebo na dátových nosičoch.

Systematické budovanie Slovenského národného korpusu predstavuje predovšetkým systematický zber dát najrôznejších štýlov, žánrov, autorských, generačných či vydavateľských úzov zo všetkých regiónov Slovenska. Spracúvanie slovnej zásoby súčasnej slovenčiny od r. 1955 vyžaduje veľa ručnej práce pri skenovaní a rozpoznávaní textov, ktoré neexistujú v elektronickej podobe. Najnovšie texty síce bývajú zväčša priamo v elektronickej podobe, no treba ich konvertovať do jednotného formátu a technicky čistiť (odstraňuje sa grafika, obrázky, tabuľky a pod.) do podoby čistého súvislého textu. Text sa potom rozsegmentuje na slová, textové jednotky, ku ktorým sa pridávajú lingvistické informácie.

Postup pri spracúvaní textov v Slovenskom národnom korpuse:

- v ARCHÍVE, ku ktorému majú prístup iba priamo zainteresovaní členovia oddelenia SNK, sa získané texty uchovávali v pôvodnom formáte so základnou informáciou o ich pôvode/zdroji, forme a obsahu;
- po odstránení znakov a symbolov editorov a programov, v ktorých texty vznikli, a po odstránení grafických súčastí sa texty prevedú do jednotného formátu, v ktorom sa zaznamenávajú štruktúrne vlastnosti textu; ku každému textu sa doplní vonkajšia anotácia (bibliografické a štýlovo-žánrové údaje) – táto podoba korpusu tvorí BANKU, ktorá je prístupná výlučne pracovníkom oddelenia SNK JÚLŠ SAV na prípadné fulltextové vyhľadávanie;
- v ďalšej fáze sa text rozdelí na základné jednotky (slová, interpunkcia, značky, symboly) lingvisticky *značuje*: textu sa pridávajú informácie o štruktúre textu, jazykové informácie na úrovni slov (slovný druh, morfologické kategórie tvaru slova, základný tvar slova – *lema*), jazykové informácie na úrovni viet (funkcia vo vete, sémantika) a pod. – vytvorí sa CORPUSOID, z ktorého môžu získať lingvistické informácie na vedecko-výskumné účely pracovníci JÚLŠ SAV a externí spolupracovníci v priestoroch JÚLŠ SAV;
- takto spracované texty, ktoré majú od poskytovateľov textov licenciu na verejné využívanie, sa ako DÁTA sprístupňujú na vyhľadávanie jazykových prostriedkov v presne vymedzenom krátkom kontexte na internete všetkým záujemcom o slovenský jazyk a bádateľom v oblasti korpusovej lingvistiky, ktorí súhlasia s podmienkami nekomerčného používania Slovenského národného korpusu.

Ďalšie informácie na <http://korpus.juls.savba.sk>